

DE STOUTE SCHOENEN:

ONKRUIDS ACTIE

Je leest over een oude landweg die in een vierbaans autoweg gaat veranderen en denkt: moet dat nou? Je vindt genetisch gemanipuleerd voedsel in de winkels en peinst: zal ik dat wel nemen? Of je ziet elk jaar minder vlinders rond-dwarrelen en rekent intussen uit hoeveel kilometers je komende zomer moet reizen om nog echte vlin-derweides te zien.

Zomaar wat dingen die je verontrusten of zelfs boos maken. Dit is het moment om een actie te gaan voeren. Hier komen tips die je verder helpen.

DOOR FRANK FLIPPO; FOTO'S MICHEL WIJNBERGH

Goed idee, om het er niet bij te laten zitten. Om actie te voeren. Alleen: welke weg kies je?

Wil je een straatactie met spandoeken of richt je een actiecomité op dat gaat demonstren, manifesteren en provoceren tot Sint Juttemis, als de Boodschap maar doordringt?

Of ga je liever lobbyen?

HANDLEIDING

Leven is
meervoud
van lef
(Loesje)

Buiten het gezicht van de grote wereld, stukje bij beetje bouwen aan relaties. Praten met de projectontwikkelaar en de verantwoordelijke wet-houder, geduldig luisteren, genuanceerd je mening uiten en voorzichtig polsen voor een vervolgspraak?

Soms vullen lobbyen en actievoeren elkaar aan. De milieubeweging is daar goed in.

'Natuur en Milieu' bijvoorbeeld is vooral een lobby-organisatie, terwijl groepen als 'Kritisch Faunabeheer' en 'Groenfront!' op de barricaden staan.

Maar meestal zul je kiezen voor het een of het ander. Worden het voor jou 'de wandelgangen' of de straten en pleinen van de grote steden? Een korte handleiding voor wie niet langer in zijn luie stoel wil blijven zitten en hoofdschuddend van een afstand de ontwikkelingen volgen.

DE STRAATACTIE IN HET KORT

Oké, je kiest dus voor actievoeren. Regel een: laat je nooit verleiden tot geweld. Krakers bezetten in 1970 een leegstaand militair complex in Den Haag, dat al na ruim een dag met honden, wapenstukken en militaire eenheid werd ontruimd.

Doordat ze geen enkel verzet boden, bleef de publieke sympathie bestaan. Legendarisch is ook de Aktie Wandelende Tak, waarin actievoerders in het wilde weg vliegdennen gingen plaatsen in Amsterdamse plantsoenen.

Vliegdennen zijn zeer snel wortelende bomen. De politie nam alle bomen in beslag, later kwamen de actievoerder de bomen op het bureau "bevrijden". Met bos en bomen kun je op veel manieren aan de gang. Draadnagels in bomen waar motorzagen op afketsen (Canada), boomhutten (Amelisweerd), onderaardse vlucht- en valkuilgangen (Ruigoord). Of vriendelijker: bekendheden laten kamperen bij de burcht van de korenwolf (Das en Boom), een Bulderbos aanleggen tegen Schiphol. (Milieudefensie) Je kunt ook je eigen Groene Grens trekken en een groene Nimby worden (Not in my backyard! - Niet in mijn achtertuin), zoals het actiecomité in de Doesburger Buurt bij Ede, een idyllisch stukje Veluws platteland dat dreigt te veranderen in een prefab bungalowwijk.

DE VOORBEREIDING

1. Onderzoek grondig je onderwerp. Klopt jouw beeld? Is dat bedrijf echt misdadig, of investeren ze ook in mensvriendelijke dingen?

Raadpleeg kranten, tijdschriften, televisie. Ga ook eens langs bij het

wijkbureau en kijk wat bestemmingsplannen in. Misschien krijg je meteen al de info die je zoekt.

2. Overleg vooraf met je medestanders hoe je actie er uit moet zien. Bijvoorbeeld:

acht uur komt iedereen samen in buurthuis De Knars. Van daar uit volgen we de Boerensloot naar het gemeentehuis. We volgen steeds het water, want onze actie gaat over watervervuiling.

Spreek af wie wat doet, welke route genomen gaat worden, hoe lang alles moet duren en hoe je de pers te woord staat. En wat ga je doen? De ingang van het gemeentehuis blokkeren met spandoeken of taarten gooien naar ambtsdragers? Of een act opvoeren?

3. Stuur een persbericht naar omroepen en kranten. Zo houd je de publiciteit in eigen hand. Wees duidelijk over het doel. Voorbeelden: geen nieuwbouw in die oude boomgaard, of: die fietsroute die in het nieuwe plan in het gedrang komt, willen we veilig stellen! Onderstreep het achterliggende algemeen belang: een groene buurt voor iedereen, bereikbaarheid van je buurt voor fietsers en wandelaars.

4. Verzeker je van een kerngroep op wie je kunt rekenen. Drie of vier medestanders volstaan. Vergroot je achterban met advertenties, oproepen, ingezonden brieven, strooifolders, muurkranten en affiches. Of beleg een openbare vergadering.

5. Als je doel hetzelfde is als dat van een bestaande organisatie, kun je beter bij hen aansluiten. Solo tegen Schiphol protesteren kan, maar waarschijnlijk heeft Milieudefensie meer kennis, bekendheid en middelen in huis.

TIJDENS

1. Zoek een centrale plek en formuleer je wensen scherp. Je staat er omdat je niet anders kunt, en om jezelf en je doel te profileren. Acties voer je om de knuppel in het hoenderhok te gooien en in elk geval: om een re-actie te ontlokken. Succes heb je als je gehoord

bent! Wil je de pers bereiken, gebruik dan bekende beelden en doe daar wat mee, zoals de Amsterdamse Stadskabouters in 1970. Die richtten een Oranje Vrijstaat op, maar in plaats van die in Zuid-Afrika bedoelden ze een staat Vrij van Oranje. Tegen de gemeente Amsterdam riepen ze een 'Tachtigjarige Oorlog' uit. Natuurlijk tachtig Kabouterjaren.

2. Geloof in je act. Zet hem door ook als het niets lijkt te worden; de frustratie is groter als je afdruipt. Het vereist zelfvertrouwen om met een megafoon je actietekst uit te spreken. Of kun je omstanders boeien met een act? Komische wendingen doen het altijd goed; met grappen werf je meer mensen dan met venijn. Veel sympathie werven de bewoners van de Deense commune Christiania, toen ze als Kerstman verkleed cadeaus uit gingen delen aan bezoekers van een warenhuis. Toen de actievoerders uit het warenhuis werden verwijderd, kreeg de verbouwde politie te maken met boze moeders en kinderen.

Maak bijvoorbeeld een poppenkast met Spitting Image-poppen of verkleed je als beulsknecht en chirurgijn om 'middeleeuwse toestanden' aan de kaak te stellen. Zo lang het maar hout snijdt. En geloof in herhaling.

ACHTERAF

1. Zit na een mislukte actie niet bij de pakken neer. Evalueer je slagen en feilen. Misschien moet je je bakens wel verzetten. Misschien was de actie niet realistisch of had hij anders gevoerd moeten worden?

2. Na een geslaagde actie, met belangstelling van journalisten en bestuurders, maak je een strategisch plan. Wat wordt je volgende stap? Ga je nu met B & W om de tafel of moet er eerst nog een actie komen, zoals handtekeningen verzamelen? Denk altijd na over een eventueel vervolg!

ELEKTRONISCHE EN PAPIEREN ACTIE

Je kunt ook actievoeren per e-mail: via Internet belastende of verontrustende informatie rondsturen. Kort geleden verspreidde iemand een e-mail over beren die in China mishandeld werden, met commentaar en de oproep je handtekening daaronder te zetten. De actie had succes: onlangs verscheen een bericht in Hong Kong dat 500 van dergelijke beren vrij komen.

Elektronisch actievoeren kan ook door via een website bepaalde informatie de wereld in te sturen, bijvoorbeeld geheimen van sekten op het Internet zetten. De Amsterdamse schrijfster Karin Spaik deed dat met documenten van de Scientology-kerk, die furieus reageerde. De Orde van Vrijmetselaren zag zich op soortgelijke wijze geconfronteerd met een minutieuze beschrijving van haar 'geheimen' op de website van de New Age-watchers SIMPOS.

E-mail en website-acties zijn moderne vormen van het brieven en petitie lijsten rondsturen dat bijvoorbeeld Amnesty doet. En net als papieren tijgers kunnen ook elektronische zeer machtig zijn.

DE LOBBY: WERP JE CHARME IN DE STRIJD

Steeds minder is Nederland in te delen in 'wij en de anderen'. Shell praat met Greenpeace en met de PvdA, Schiphol met Milieudefensie. Steeds vaker zoeken organisaties en critici elkaar op: vrouwenorganisaties lobbyen voor een beter emancipatiebeleid, milieuorganisaties voor compensatie van verloren natuurgebieden.

Letterlijk is een lobby een ontvangsthuis, figuurlijk is het een hechte groep mensen die vanuit het eigen belang politici beïnvloedt. In ontvangsthallen van hotels is het natuurlijk begonnen: mensen pakken er een

drankje en een hapje tussen de vergaderingen door. Lobbyers willen invloedrijke mensen persoonlijk kennen om ze beter te kunnen beïnvloeden. De macht van een lobby wisselt naar gelang de politieke krachtenverdeling: nu eens zorgt de atoomlobby dat de regering een nieuwe kerncentrale opent, dan weer bereikt de milieulobby dat Schiphol er geen landingsbaan bij krijgt. In Nederland lobbyen vaak 'gestelde' groepen om subsidies binnen te slepen. Allerlei instellingen, van VVV's tot landgoedeigenaren, doen dat.

HOU JE RUSTIG

Een bestuurder kan op zijn vingers natellen dat belanghebbenden zich bij hem zullen melden. Hij verwacht je, maar of hij je serieus neemt heb je zelf in de hand. Stel, je wilt een speelveldje voor kinderen in het plantsoen voor je huis en gaat dat vragen aan de gemeente. Voor je dat doet: zoek eerst uit via het wijkbureau of het gemeentehuis wie verantwoordelijk is voor de groenvoorzieningen, bijvoorbeeld wethouder Jansen. Schrijf vervolgens een

Het Altaar
Marten Randa (april 2000)

Acryl op doek 100 x 100 cm

beleefde brief aan wethouder Jansen waarin je uitlegt waarom dat speelveldje er volgens jou moet komen. Probeer te overtuigen met argumenten, niet met verwijten; anders belandt je brief in de prullenmand. Leg uit waarom het algemeen belang ermee gediend is: kinderen kunnen nergens spelen in je buurt en langs de straat is te gevaarlijk, bovendien heeft de gemeente lange tijd niet geïnvesteerd in jouw straat, terwijl er wel plannen voor liggen. Geef voorbeelden: kijk eens wethouder Jansen, hoe de leefbaarheid in de Da Costastraat en omgeving is verbeterd na de komst van een speelveldje daar.

Ander voorbeeld: je gemeente wil verslaafden huisvesten bij jou om de hoek, maar peilt eerst de meningen van de buurtbewoners. Dat is het juiste moment om een brief te schrijven aan de wethouder. Zet in je brief uiteen waarom je buurt deze mensen ruimhartig zal accepteren, of waarom juist niet, bijvoorbeeld omdat er een school vlakbij is of omdat er al veel sociaal zwakkeren wonen. Blijf rustig in je betoogtrant, wat je standpunt ook is.

Onlangs raakte een wethouder in een grote stad geïrriteerd omdat een bewonersgroep een brief had gestuurd waarin ze hem verweet de belangen van

planten en dieren in hun buurt te verwaarlozen. Toch nodigde de wethouder hen uit voor een gesprek. Zij waren aangenaam verrast een vriendelijke man te ontmoeten, die uitgebreid had nagedacht over de kwestie en zelfs al een plan had uitgedacht: de bewonersgroep mocht zelf een groenplan opstellen. Een lofwaardig staaltje zelfbeheersing van deze bestuurder, want in veel gevallen gaat na een aanvallende brief de deur potdicht voor de geachte briefschrijvers.

Een ongeschreven regel luidt namelijk: binnenskamers geen bonje!

CONSTRUCTIEF MEEDENKEN

Veel bestuurders voelen zich zeer betrokken bij lokale problemen, en nodigen je graag uit om constructief mee te denken. Dus schrijf bij voorkeur een opbouwende brief. Stel dat die brief in goede aarde valt en je krijgt een uitnodiging om te komen praten, dan zul je van tevoren wat vragen voor jezelf moeten beantwoorden:

-Ga ik alleen of met meer? Doe je het laatste, kondig het aantal dan van tevoren aan. Zorg dat je groep het onderling eens is, dat voorkomt discussies en flaters tijdens het gesprek.

-Wat is de beste gesprekshouding?

Dring in elk geval niet aan tijdens een gesprek. Toon je niet verongelijkt; gun de wethouder zijn eigen tempo en mening. Bewaar je kalmte. Zorg dat de omgang soepel verloopt: toon begrip voor zijn positie en problemen. Misschien dat je speelveld, je bibliotheek, je groenplan, je busbaan er dan toch komt...

-Wat betekent het met een bestuurder aan tafel te zitten? Zie de ander als medewerker, niet als tegenstander. Blijf beleefd en houd vol: ook hier geldt de kracht van de Herhaling.

VOOR JE GAAT LOBBYEN

1. Bij lobbyen hoort een low profile. Let op de juiste maat: een te grote delegatie voor een onbelangrijke lobby komt belachelijk over, een te grote delegatie voor een belangrijke zaak werkt intimiderend. Het lobbyen voor het HSL- traject kende bijvoorbeeld lachwekkende momenten als de burgemeester van een provincieplaats ging lobbyen om gedaan te krijgen dat de train a grande vitesse ook bij zijn kerkdorp zou halt houden, al was het maar twee minuten.

2. Houd rekening met alle partijen: het lukt je misschien om verkeerslichten te laten plaatsen, maar als je omwonenden tegen je krijgt die graag door willen rijden, kom je van de regen in de drup.

3. Zorg dat je uitstekend geïnformeerd bent, liefst beter dan de autoriteit tegenover je. Onderzoek dagbladen, kamerstukken, verkiezingsprogramma's en deskundigen. Inventariseer de situatie ter plekke. Hoe werkt het onderling? Welke problemen spelen er, wie mogen elkaar en wie niet? Ga discreet om met deze informatie.

4. Besluit je een ontmoeting te regelen, pas dan op wanneer je dat doet. Het beste begin je als de besluitvorming begint. Te vroeg lobbyen wekt ergernis, te laat lobbyen hooguit meewarige blikken. Probeer de procedures te doorgronden, dan is je kans op een

goede timing het grootst. Lobbyen is fingerspitzengefühl.

Veel gemaakte fouten: een eenzijdige of oppervlakkige houding, vragen zonder iets te bieden. Succesfactoren: een coalitie vormen met verwante organisaties. Een brede, belangrijke achterban hebben. Standpunten aantrekkelijk kunnen presenteren: zo vang je de pers.

Slagvaardigheid; niet van je stuk raken wanneer dingen anders lopen, maar juist daar het beste uit zien te halen.

6. Bereid je voor met 'droog oefenen'. Geloof in je rol! Je krijgt lang niet altijd een tweede kans om een bepaalde persoon te ontmoeten.

TIJDENS: JE EERSTE LOBBY-POGING

1. Loop met een open instelling recepties, borrels en feesten af die ertoe doen. Toon interesse, loop niet zo maar wat verloren rond. Wees aanwezig als persoon, niet als behang. Al lobbyend en coalities smedend heb je misschien voor je het weet een Autoloze Zondag bij elkaar.

2. Leg persoonlijke bezoeken af bij Vips of ontmoet ze na afloop van vergaderingen. Vermijd opdringerigheid, vermijd alles wat wrijving kan wekken. Bij sommige hooggeplaatsten kun je beter tussenpersonen inschakelen. Vraag je steeds af: heb ik de goede persoon op het oog, hoeveel invloed heeft hij? Kan hij er echt voor zorgen dat er meer kinderopvang komt?

3. Wees ter zake kundig. Met iemand die geen verstand heeft van het onderwerp, is een autoriteit snel uitgepraat.

4. Begin als bescheiden luisteraar. Wordt je het woord gegund, ga dan niet staan betogen van: het is verdorie een schandaal dat wij nog steeds geen sporthal hebben! Dat soort opmerkingen maakt alles kapot. Verplaats je in de ander, probeer mee te denken.

5. Te snel grapjes of kwinkslagen plaatsen wekt wantrouwen: hij probeert me te paaien, wat wil hij eigen-

Een man en zijn zoon lopen in het bos.
 Plotseling struikelt de jongen en - omdat hij een scherpe pijn voelt -
 roept hij: "Ahhhhh."
 Verrast hoort hij een stem vanuit de bergeen roepen: "Ahhhhhh!"
 Nieuwsgierig roept hij: "Wie ben jij?", maar het enige antwoord
 dat hij terugkrijgt is: "Wie ben jij?"
 Hij wordt kwaad en roept: "Jij bent een lafaard!", waarop de stem antwoordt:
 "Jij bent een lafaard!"
 Daarop kijkt de jongen naar zijn vader en vraagt: "Papa, wat gebeurt hier?"
 De man antwoordt: "Zoon, let op!" en roept vervolgens:
 "Ik bewonder jou!"
 De stem antwoordt: "Ik bewonder jou!"
 De vader roept: "Jij bent prachtig!"
 en de stem antwoordt: "Jij bent prachtig!"
 Daarop legt de vader uit: "De mensen noemen dit een 'ECHO', maar in feite is dit
 het 'LEVEN'! Het leven geeft je altijd terug wat jij geeft.
 Het leven is een spiegel van jouw handelingen.
 Als je meer liefde wilt, geef dan meer liefde!
 Wil je meer vriendelijkheid, geef dan meer vriendelijkheid!
 Wil je dat mensen geduldig, begripvol en respectvol met je omgaan,
 geef dan geduld, begrip en respect
 Deze natuurwet gaat op voor elk aspect van ons leven omdat wat je geeft
 gegspiegel wordt in wat je terugkrijgt van het leven."

De echo van het leven

Wijsheden en Eigenwijsheid achterop Onkruid
 Voor jou van Internet geplukt.

Eigenwijsite

naamloos

Verzend Bewaar Voeg bijlagen toe Handtekening Contacten Controleer namen

Account: createam (Dick Pater) Prioriteit: Normaal

Aan: onkruid@onkruid.nl

Co:

Bcc:

Onderwerp:

Grootte: Gemiddeld V S O

Have you been to The Hunger Site? It's free and helps contribute to a goal of 1/2 million cups of food every month.

At The Hunger Site you can visit every day, click on a button, and corporate sponsors make a donation to the United Nations World Food Programme. It's free to you and only takes a few seconds of your time.

To join the challenge, all you have to do is click on the link below to sign up - and don't forget to pass this e-mail along to all of your friends:

<http://www.thehungersite.com>

lijk? Begin zakelijk.

6. Noem geen mensen of kwesties die gevoelig liggen bij je gesprekspartner.

7. Een slechte indruk is gemakkelijk gemaakt, en een goede indruk verandert gemakkelijk in een slechte. Breek je vooroordelen af. Een goede lobbyist doorbreekt patstellingen door steeds te pleiten voor redelijkheid, en door in te spelen op constructieve gevoelens. Ontdek de beroepseer van de wethouder en speel daarop in. Bijvoorbeeld hem trots laten zijn op 'zijn' buurthuis.

8. Laat je standpunt genuanceerd zijn en niet als enige waarheid gelden: zoek naar overeenkomsten in jullie doelstellingen. Leg nadruk op de leefbaarheid van de wijk die met de door jou bepleite maatregel verbetert, of op dingen als kostenbesparing en lastenverlaging.

9. Van cruciaal belang is of het 'klikt' tussen jou en de autoriteit. Dan is de volgende afspraak snel gemaakt.

ACHTERAF

1. Evalueer je gesprek. Sommige faalfactoren liggen buiten je macht, zoals onvoorspelbare besluitvorming, verborgen agenda's, onuitgesproken

prestige-overwegingen en geldkwesties.

Voorkom faalfactoren die binnen je macht liggen, zoals onhandige manoeuvres. Het kost vaak jaren om goodwill opnieuw op te bouwen.

2. De kern van lobbyen blijft: voorzichtig polsen en uitwisselen van meningen, waardoor een

klimaat ontstaat waarin men iets voor elkaar wil doen. Bijvoorbeeld: een bedrijf zegt een actiegroep iets toe en deze belooft dit bedrijf voortaan te ontzien.

3. Goed lobbyen vereist inzet van je hele persoon, maar je mag geen wonderen verwachten.

Contacten leggen in de persoonlijke sfeer en daaruit oogsten kost tijd.

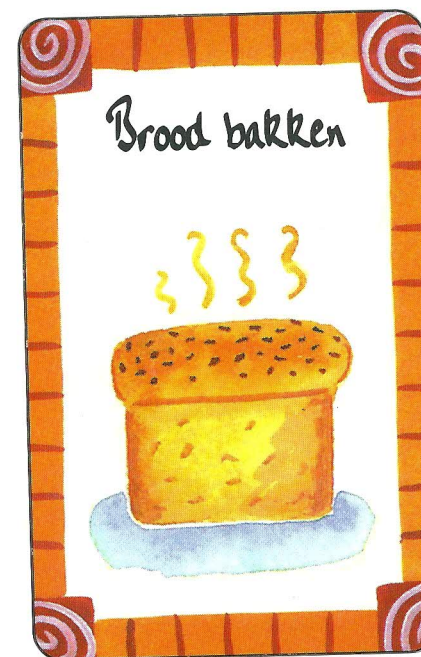
Bij alle acties, lobby of straatprotest, geldt: wees niet bang! Als het doel al niet bereikt wordt, levert elke actie ook een hoop vrienden, vijanden, kennis en levenservaring op. Acties zijn nooit vergeefs. Je hebt toch maar even duidelijk gemaakt waar een probleem ligt. Als de lobbyist zijn milieubelang niet gelijk gehonoreerd ziet, merkt hij soms ineens wel dat het een agenda-punt is geworden in grote organisaties.

Nu nog voor jezelf uitmaken of jouw Stoute Schoenen eerder die versleten legerkistjes zijn of onopvallende, vriendelijke stappers die zomaar overal binnen wandelen... maak je keus en trek ze aan. ■

Praat mee over dit onderwerp op het forum van www.onkruid.nl

Onkruid 139

Anti Stresskaartjes

Spaar de ONKRUID Anti-stresskaartjes van Lynn Gordon.

Achterop elk nummer.

Vrolijke tekeningetjes met gemakkelijk en snel uitvoerbare oefeningen. Pfff... even rust...

32